

Hoofdstuk 5 - Woordgebruik

Beoordeling onderdeel 'Een zin of enkele zinnen schrijven'

Het aspect woordgebruik wordt niet beoordeeld.

Bron: www.cve.nl

Beoordeling onderdeel 'Het schrijven van een korte tekst'

Het schrijven van een korte tekst wordt altijd beoordeeld op de aspecten 'adequaatheid/begrijpelijkheid' en 'grammaticale correctheid'. Soms kunnen nog andere aspecten ter beoordeling worden toegevoegd, bijvoorbeeld woordgebruik. Voor woordgebruik kun je 0 of 1 punt krijgen.

Bron: www.cve.nl

Beoordeling onderdeel 'Een middellange tekst schrijven'

Het schrijven van een middellange tekst wordt altijd beoordeeld op de aspecten 'adequaatheid/begrijpelijkheid' en 'grammaticale correctheid'. Soms kunnen nog andere aspecten ter beoordeling worden toegevoegd, bijvoorbeeld woordgebruik. Voor woordgebruik kun je 0 of 1 punt krijgen.

Bron: www.cve.nl

Oefening 1 - Allerlei briefjes en brieven

1. Liefste schat, ik **ben straks pas om zeven uur thuis**, sorry. Wil jij vanavond **voor het eten zorgen**? Dan kook ik morgenavond.
2. **Geachte bewoner**, wij delen u hierbij mee dat dinsdag 10 mei van 9.00 tot 13.00 uur het water in uw straat wordt afgesloten. De leidingen worden vernieuwd. **Met vriendelijke groeten**, Pieter van Heem, hoofd afdeling Waterleidingen.
3. Jan-Kees en Maria, moest heel even weg. Terug om 5 over 3. **Kunnen jullie even blijven wachten**? Bedankt, **tot zo**, Chris.
4. **Beste** burens, we zijn deze maand allebei jarig en we geven daarom zaterdagavond een klein feestje. Ik hoop dat **jullie er niet te veel last van hebben**; het feestje is om 12 uur afgelopen. **Groeten** van Stefan en Willemijn.
5. **Beste** Marianne, gisteren heb ik **je werkstuk ontvangen**. Wil je aan het einde van de volgende week langskomen? Dan kunnen we **je werkstuk samen bespreken**. **Vriendelijke groeten**, Jeanne van den Dorp.

6. Wat doe jij vanavond? **Zin in een biertje** in café Zeezicht? **Groetjes**, Lara.
7. Zeer geachte collega, ook dit jaar krijgt u de dag voor kerst een klein cadeautje. Het is helaas niet mogelijk **u het cadeautje persoonlijk te komen brengen**. Wilt u daarom **even bij het secretariaat langgaan**? Fijne kerstdagen toegewenst, **en alvast een gelukkig Nieuwjaar**, namens de directie, Jantien Daalderop.
8. Waar zijn **jullie nou**? **Ik** sta voor het station, rechts. Komen **jullie** deze kant op?
9. Geachte **cliënt**, volgens onze administratie **heeft u de premie van de maand februari** nog niet betaald. **Wilt u** binnen 14 dagen betalen? **Hoogachtend / Met vriendelijke groeten**, J.H.H. Kapitein, hoofd betalingen Nederland Verzekeringen.
10. Madelon, **wil je dit rapport / deze brief / dit verslag** 5 keer kopiëren? Heeft geen haast! Dank, Niek.

Oefening 2 – Aanmelding voor het examen

In de opdracht staat precies vermeld welke elementen je in de brief moet zetten!

Universiteit van Amsterdam
UvA-Talencentrum
Spuistraat 134
1012 VB Amsterdam

Beste cursist,

U bent op dit ogenblik bezig met de cursus Nederlands (niveau Gevorderd). In deze brief staat belangrijke informatie over het examen Spreken en Schrijven.

Het examen Spreken en Schrijven vindt plaats op maandag 23 februari 20##. Het examen begint om 13.30 uur en zal duren tot 15.30 uur. Plaats: examenzaal S2.30. Zodra het examen is gecorrigeerd, ontvangt u de resultaten met de post, op uw huisadres.

Als u verder nog vragen heeft, kunt u die aan uw docent stellen, of een e-mail sturen naar de administratie van het Talencentrum.

Ik wens u veel succes met het examen.

Met vriendelijke groeten,

Bella Taal-Lissan

Oefening 3 – Zinnen uit onderzoeksverslagen

1. Deze tabellen **tonen aan / laten zien** dat het aantal leerlingen de afgelopen jaren **sterk is gedaald / met 20 % is gestegen**.
2. Bestudering van **het rapport / de gegevens** leidt tot de conclusie dat **er op dit moment geen reden tot zorg is. / dat de economie in het volgende kwartaal weer zal opleven. / er zo snel mogelijk maatregelen moeten worden genomen**.

3. "Kan de minister **aangeven / verduidelijken** waarom de kosten voor deze nieuwe snelweg **veel hoger zijn / 25 % hoger zijn** dan hij eerst heeft gezegd?"
4. **Uit wetenschappelijk onderzoek van de Universiteit van Maastricht** blijkt verder dat het beter is de pijn met een paracetamol te bestrijden.
5. Na bestudering van wetenschappelijke teksten is niet **komen vast te staan / gebleken** dat dit medicijn de rijvaardigheid beïnvloedt.
6. In mijn project heb ik **onderzocht** hoeveel **kinderen met obesitas psychologische problemen ondervinden**.
7. **Of dit geneesmiddel voor zwangere vrouwen geschikt is / tweetaligheid de intelligentie positief beïnvloedt**, moet nog verder onderzocht worden.
8. In deze grafiek **is** duidelijk **te zien / zichtbaar** dat de vervuiling van het water sinds 2000 aanzienlijk is verminderd.
9. Een belangrijke en interessante **conclusie** is dat studenten liever een moeilijke korte tekst in het Engels lezen dan een lange, makkelijke in het Nederlands.
10. In hoofdstuk 3 **wordt aangegeven / wordt uitgelegd / wordt besproken** waarom de auteur alleen leerlingen uit Amsterdam heeft geïnterviewd.

Oefening 4 – ‘Mag ik even jullie aandacht?’

Uit onderzoek van het Universitair Psychologisch Instituut Nijmegen (UPIN) zijn interessante gegevens naar voren gekomen over de tijd die kinderen van de basisschool geconcentreerd aan een vak kunnen werken. Op dinsdag 7 maart, om 16.00 uur, in zaal 1.5 van het UPIN, geef ik een presentatie over de resultaten van mijn onderzoek. Alle belangstellenden zijn van harte uitgenodigd.

Een van de opvallende resultaten is bijvoorbeeld dat een les geografie niet langer dan 20 minuten moet duren, en de taalles niet meer dan 15 minuten; daarna kunnen de kinderen zich niet meer op het onderwerp concentreren. Geschiedenis boeit de kinderen veel langer.

In mijn presentatie zal ik ook suggesties geven hoe docenten hun lessen effectiever kunnen maken. Het blijkt dat het heel belangrijk is dat de dag afwisselend is. De docent kan beter twee keer op een dag een kwartier aan rekenen besteden dan één keer een half uur.

Josien de Koning,

onderzoeker van het Universitair Psychologisch Instituut Nijmegen

Oefening 5 – Vergadering afdelingsdirecteuren

Verslag van de vergadering van Nina Metselaar met de afdelingsdirecteuren, op maandag 12 september, 8.45 – 10.00 uur

1. Verslag van de vorige vergadering: geen opmerkingen.
2. Bouwproject Stadstheater: volgens Han Terwegen verloopt het project volgens planning. Han heeft vorige week contact met de opdrachtgever gehad, die tevreden is.

3. Bouwproject Gandhistraat: Frits Hoogstraten meldt dat het project twee weken vertraging heeft. Dat komt omdat de bouwstenen niet op tijd zijn geleverd. Frits denkt dat de achterstand nu voor de helft is ingelopen; het project zal zeker op tijd afgerond zijn.
4. Nieuw project basisschool De Zilvermeeuw: Nina Metselaar meldt dat het contract maandag 19 september wordt getekend. Ze heeft besloten dat Marja van Laan dit nieuwe project gaat leiden. Marja zegt toe dat ze de planning vrijdag klaar zal hebben; hij wordt dan verstuurd naar de opdrachtgever.
5. Belangrijk: in verband met het tekenen van het contract van project De Zilvermeeuw is de volgende vergadering niet op maandagmorgen 19 september, maar 's middags om 2 uur!!!

Oefening 6 – Windenergie

Beste burens,

Ik ben van plan om naast mijn boerderij een windmolen te laten plaatsen. Uit een onderzoek van de gemeente blijkt namelijk dat er hier in Flevoland voldoende wind is om de stroom voor ons huishouden met een windmolen op te wekken. Er zijn een aantal voordelen: deze manier van elektriciteit opwekken is erg goedkoop en in vier jaar heb ik de kosten van het plaatsen van de windmolen terugverdiend. Bovendien geeft het ministerie van Economische Zaken ook nog een subsidie van 7500 euro; en je betaalt de eerste vijf jaar 10% minder belasting. Tenslotte probeer ik of ik een bedrijf kan vinden dat reclame op de windmolen wil zetten, waardoor ik extra inkomsten heb.

Het is natuurlijk voordeliger als niet alleen mijn windmolen wordt geplaatst. Je krijgt namelijk 15% korting als er meer dan drie molens tegelijk worden gebouwd.

Daarom is mijn vraag: wie wil ook een windmolen laten plaatsen? Bel me of mail me als je meer inlichtingen wilt hebben. Ik heb aanbiedingen van twee bedrijven die windmolens plaatsen en ik heb ook allerlei folders die je kunt inkijken.

Groeten,
Gerrit van Beek

Oefening 7 – Biologische klok

Vrouwen hebben een korter dagritme **dan** mannen. **Het** scheelt bijna **niets**, maar zes minuten, maar desondanks kan dat verklaren waarom vrouwen vaker ochtendmensen zijn en gemakkelijker wakker worden als de zon opkomt. Dat schreven Amerikaanse slaaponderzoekers online in *Proceedings of the National Academy of Sciences*.

De biologische klok van mensen en dieren moet elke dag gelijk worden gezet. Mensen hebben een innerlijk dagritme van gemiddeld **iets meer dan** 24 uur. Dat ritme past zich aan het daglicht aan, zodat het precies op een etmaal uitkomt. Bij mensen met een kort innerlijk ritme (ochtendmensen) begint de lichaamstemperatuur eerder op de avond te dalen en 's ochtends zijn ze gevoeliger voor daglicht. **Het dagritme van een vrouw is vaak korter dan dat van een man, zo blijkt uit het onderzoek.**

Oefening 8 - Kindertaal

1. En toen moesten jij en ik naar ons werk.
2. Ik houd juist heel erg veel van sperzieboontjes!
3. En toen zei jij: Ja leuk, fantastisch / geweldig!
4. Wanneer heeft hij dat gezegd?
5. "Lieve Karin, ik ben mijn portemonnee verloren," zei jij.

Oefening 9 – Hotel ‘Hanzestad Deventer’

Hotel ‘Hanzestad Deventer’ ligt in het hart van de oude binnenstad van Deventer. Het prachtige pand verenigt een sfeervolle ambiance uit het verleden met het comfort van vandaag. Het hotel is omringd door een prachtige stadstuin. Dit oorspronkelijke / karakter gecombineerd met de persoonlijke sfeer en de gunstige ligging van het hotel dragen bij aan een heerlijk verblijf. Bovendien beschikt het hotel over / Het hotel beschikt over vele faciliteiten, zoals / een sauna, een fitnessruimte en een eigen café. De meeting rooms / De twee meeting rooms zijn airconditioned.

Oefening 10 – Zo groen als gras

1. Ik heb mijn kinderen toestemming gegeven naar dat popfestival te mogen gaan.
Opmerking: toestemming geven + mogen is een herhaling.
  - Ik heb mijn kinderen toestemming gegeven naar dat popfestival te gaan.
  - Mijn kinderen mogen van mij naar dat popfestival (gaan).
2. Mijn computer bleek niet in staat zulke enorme hoeveelheden data te kunnen versturen.
Opmerking: in staat zijn + kunnen is een herhaling.
  - Mijn computer bleek niet in staat zulke enorme hoeveelheden data te versturen.
  - Mijn computer bleek zulke enorme hoeveelheden data niet te kunnen versturen.
3. Waarom schrijf je 'blauwe korenbloemen'? Korenbloemen zijn toch altijd blauw?
Heb je wel eens gele korenbloemen gezien?
Opmerking: drie keer het woord 'korenbloemen' is wat veel.
  - Waarom schrijf je 'blauwe korenbloemen'? Dat soort bloemen is toch altijd blauw? Heb je wel eens gele gezien?
4. Wanneer u een kopje espresso wilt maken, moet u het apparaat eerst aanzetten, want anders komt er immers alleen koud water uit de machine.
Opmerking: want + immers is een herhaling.
  - Wanneer u een kopje espresso wilt maken, moet u het apparaat eerst aanzetten, want anders komt er alleen koud water uit de machine.
  - Wanneer u een kopje espresso wilt maken, moet u het apparaat eerst aanzetten; anders komt er immers alleen koud water uit de machine.

5. De brand in de duinen van Schoorl is aangestoken door een of andere idiote gek.
Opmerking: een idiote gek is een herhaling.
  - De brand in de duinen van Schoorl is aangestoken door een of andere idioot.
  - De brand in de duinen van Schoorl is aangestoken door een of andere gek.
6. Ik wist het, hoewel mijn ouders me daar nooit niets over gezegd hebben.
Opmerking: nooit + niets is een dubbele ontkenning.
  - Ik wist het hoewel mijn ouders me daar nooit iets over gezegd hebben.
7. Wij vinden het erg jammer, maar helaas zijn we niet in de gelegenheid op het jubileumfeest te kunnen komen.
Opmerking: iets jammer vinden + helaas is een herhaling; in de gelegenheid zijn + kunnen is een herhaling.
  - Helaas zijn we niet in de gelegenheid op het jubileumfeest te komen. (formeel)
  - Wij vinden het erg jammer, maar we kunnen niet op het jubileumfeest komen. (minder formeel)
8. Volgens de regering zou deze maatregel slechts alleen maar nodig zijn, als de economie verder zou verzwakken. Dat is niet het geval.
Opmerking: slechts + alleen maar is een herhaling.
  - Volgens de regering zou deze maatregel slechts nodig zijn, als de economie verder zou verzwakken. Dat is niet het geval.
  - Volgens de regering zou deze maatregel alleen maar nodig zijn, als de economie verder zou verzwakken. Dat is niet het geval.
9. Uw nieuwe auto staat klaar in onze garage. Wij hebben de auto al op uw naam gezet, maar de parkeervergunning moet u echter zelf nog regelen.
Opmerking: maar + echter is een herhaling.
  - Uw nieuwe auto staat klaar in onze garage. Wij hebben de auto al op uw naam gezet, maar de parkeervergunning moet u zelf nog regelen.
  - Uw nieuwe auto staat klaar in onze garage. Wij hebben de auto al op uw naam gezet, de parkeervergunning moet u echter zelf nog regelen.
10. Alle docenten en ik hopen dat jullie in de toekomst veel succes zullen hebben.
opmerking: in de toekomst + zullen is een herhaling
  - Alle docenten en ik hopen dat jullie in de toekomst veel succes hebben.
  - Alle docenten en ik hopen dat jullie veel succes zullen hebben.

Oefening 11 - Werelderfgoedlijst

want	– conjunctie van een hoofdzin
omdat	– conjunctie van een bijzin; geeft meestal de reden aan, soms ook de oorzaak
doordat	– conjunctie van een bijzin; geeft de oorzaak aan
daarom	– adverbium; om die reden
immers	– adverbium; is nooit het eerste zinsdeel; geeft de logische of bekende relatie tussen de zin en de context
daardoor	– adverbium; geeft de oorzaak aan

Voor het cultuurbehoud is het een belangrijke week, **want** Unesco heeft enkele Nederlandse stukken documentair erfgoed toegevoegd aan de werelderfgoedlijst 'Memory of the World'. Op deze lijst staan nu zeven Nederlandse bijdragen, **omdat** eerder al het dagboek van Anne Frank en de archieven van de VOC op de Unescolijst zijn gezet. De stukken die nu zijn geselecteerd, zijn de administratie van de Middelburgse Commercie Compagnie (MCC) en de archieven van de West-Indische Compagnie (WIC). De schepen van de MCC voeren driehonderd keer uit, meer dan een derde van die zeiltochten ging om slavenreizen. Van die reizen werd door de MCC per schip een uitgebreide administratie bijgehouden. Het archief kan **daardoor** gebruikt worden voor het bestuderen van het slavenvervoer, de scheepsjournalen, de bouw van schepen en de journalen van chirurgijns, de artsen uit die tijd. **Doordat** de meeste archieven uit die periode verloren zijn gegaan, geven de archieven van de West-Indische Compagnie (1621-1791) volgens Unesco een schat aan informatie. Per jaar selecteert Unesco slechts twee documenten per land. **Daarom** wordt het originele manuscript van 'Max Havelaar' van Multatuli volgend jaar genomineerd. Deze tekst is **immers** de eerste waarin een duidelijk protest wordt gehoord tegen de Nederlandse koloniale uitbuiting.

Oefening 12 - Ontzettend veel

heel, erg, heel erg	- bij een adjectief: heel mooi, erg groot, heel erg moeilijk - bij een adverbium: hij werkt heel hard, de tas weegt erg zwaar, Marie en Tom lopen heel erg lang
veel, heel veel = erg veel, heel erg veel	- adverbia die een gradatie in kwantiteit aangeven: ze verdient veel; ze verdient heel veel = erg veel; ze verdient heel erg veel

1. Heb je voor die fiets 100 euro betaald? Dat lijkt me wel **erg / heel erg / heel** veel.
2. Je kunt goed zien dat deze student **erg / heel erg** zijn best heeft gedaan op deze tekst.
3. Ik heb mijn hoofd gestoten. Het deed een moment **heel** erg pijn, maar ik voel nu niets meer.
4. **Heel erg veel** succes gewenst met je rijexamen! Hoe laat is het examen precies? Dan weet ik wanneer ik **heel** even binnen moet blijven ...
5. **Veel / Erg veel / Heel veel / Heel erg veel** mensen denken nog steeds dat je afval gewoon op straat kunt gooien en dat de gemeente het wel opruimt.
6. Vind je het **erg / heel erg** dat je morgen niet mee kunt naar het theater?
7. **Erg / Heel erg** bedankt voor het prachtige cadeau. Ik ben er **erg / heel / heel erg** blij mee.
8. Ons hotel was niet **erg / heel** comfortabel; het was **heel** erg gehorig, het lag aan een weg met heel **veel / erg veel** verkeer en de bedden waren **erg / heel erg** slecht.